

اداره مخصوصه

درسعادتنده باب عالی جاده سنده

محل اداره :

مُشَاطِقَاتُ الْقُرْبَانِ

۱۳۲۶

اخطار :

مسئله کهنه موافق آثار جدیدیه مع المنوئیه

قبول اولنور

درج ابدلهین آثار اعاده اولنور

دین ، فلسفه ، ادبیات ، حقوق و علوم دن باحث هفته لاق رساله در

مؤسسه لری : ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

درسعادتنده نسخه سی ۵۰ پاره در

قیراه دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی

۶۰

۸۰

۸۰

درسعادتنده

ولایاتده

ممالک اجنبیه ده

درسعادتنده پوسته ایله کوندریلیرسه ولایات بدلی اخذ اولنور

ایکنجی جلد

۱۹ رجب ۳۲۷ پنجشنبه ۲۳ تموز ۳۲۵

عدد : ۴۸

قرار ویرمیش ایدم . چونکه پاشا جنابلری یازدیغ مکتوبه و تقدیم ایتدیکم مؤتمر نظامنامه سینه بناء بیان افکار ایدمه بیولورلردی . مصر دن قریمدن بش اون سؤال ایتدکدن صکره عالم اسلامک انحطاطندن ، معارفک فقدانندن بختله تکثیر واصلاح مکاتبه چالیشمق لزومندن اقوام اسلامک علومدن زیاده خرافاته طالمش بولندیغندن اطرافلیجه مطالعه لری ایتدیله ؛ بنده لری ده آغز مه مؤتمر یاقونغر مه سوزنی کتور میوب پاشانک نظر و مطالعه لری قبول و بعض علاوله لری ایدرک اوج چایرک قدر مکالمه ده بولندق مکالمه نهایت بولقدمه . « منون اولدم ؛ استانبوله هر نه وقت تشریف بیوریلورسه قیو دائم آجیقدر » ایله تلطیف بیوردیلر .

فرید پاشانک بیانات منوره ندن آکلادیغ « مؤتمر اسلامی آرزو اولور و لازمدر . فقط استانبوله (اوت ، اوزمان) بونک اسمی بیله سویلنمز ؛ معافیه ایشکزدن منونم » دن عبارت ایدی ، بن بویله آکلادم . دکلسه معذور بیورسونر .

درسمادت علماسندن یالکز روم ایلی قاضی عسکری محمود افندی ایله کوریشمه بیلمشدم ؛ بو آدم بر چوق دلائل شریفه ایله مؤتمرک جوازی ، لزومنی و فائده لری بیان بیوروب بنده لری منون ایتشار ایدی . صوکره مسلمانلر قونغر مه سینه دائر روسیه سفارت خانه سی مشاوری موسیو مایقوفه معلومات مختصره عرض ایدرک قریمه کچدم .

اسماعیل غصبرنسکی

ذکر جمیل

کائنات انسانیه نظر حکمه آچلمش بر کتاب مبین در که هر عصر او کتابک بر صیغه سی ، هر بطن بر سطر ی ، یا خود بر جمله سی مقامنده در . بزم ایچین ایسه ادیب قدر تک قلمندن چیقان بتون آثار محض عبرتدر . بو کتابی تبعدن استحصال ایدم جکمز ایلمک منفعت اقوام مختلفه نک مختلف دورلرده کی احواله اطلاعدن عبارتدر . بر طاقم امتار کورو . ریز که بویومشدر ، آسمان معالی به طوغری یوکسلمشدر ، حتی نظر لری احاطه ایدمه جکی در جاته قدر چیقمشدر . بو تعالی بی متعاقب انحطاطه ، سقوطه محکوم اوله رق آرقه لرنده تاریخی بر طاقم خاطر لرده بشقه هیچ بر اثر بر اقامق شرطیه محو اولوب کیتمشدر . بر طاقم نسللر کوروریز که کوشه مجهول عدمده ایکن بر موجودیت مکمله اکتساب ایدرک جمعیت بشریه آره سنده موقعلری باشک بدنده کی موقعی قدر رفعت بولمشده صکره ینه کلش اولدقلری ایله منسبته طالمشدر . بر طاقم اقوام کوروریز که حالا ثیاب فاخره عز و شرف ایچنده خرامان اولور ، شوهاق نفوذ و قوتدن بتون عالمه امرلر ، نهیلر اصدار ایدیور .

انسانلر ایچنده اوله لری واردر که بوکی شتونی ، بوکی انقلابانی عادتاً رسم لوحه لری سیر ایدرکی تماشا ایدر . طبعنه موافق کلنلری

بکنیر ، کلنلره انفعال کوستیرر . حالبوکه اوشئونک منشأ ظهورینه ، اوانقلابانک اسبابنه قارشى غفلت محض ایچنده در . حتی حادثات واقعته نک سببی صوروله حق اولسه « الله الله ! بویله اوله کلش ، بویله کیده جکدر . بتون بونلر طامک جلوه سیدر . انسانلرک سعادتی ده ، محرومیتی ده طالعیرینک اقباله ، یا خود زوالنه مربوطدر » دیر .

ینه انسانلر ایچنده اوله لری واردر که ظواهر شئوننه طاقیلوب قلمیه رق حقیقه ایصال نظر ایتک ایتسر امتارک کمال و زوالنده تابع اولدقلری اسبابه واقف اولور . بر امتک مظهر اولدینی خیرک آنجق افرادی آره سنده کیجه کوندوز چالیشان ، ملتداشیرینک فوز و فلاحی اوغرنده مالدرینی ، جانلری بذل ایدن افراد کریمه طرفدن کله بیله جکی آکلار . بوکی افرادک دیلارده یاد جمیل طولاشدیغی ، قلملرده بر موقع محترمی اولدینی کورور . بوامتیارک ایسه اتله قاندن عبارت اولان بدنه عائد اولیوب روحک بیوکلمکندن ، همتک عظمتندن ایلری کلدیکنی تیقن ایدرک کندیسى ده بو عالمده بریاد مخلد بر افاق سوداسیله اونلرک طوتمش اولدینی مسلكه سالک اولور .

بر کره ده او مسلكه کیردیمی دها یولک باشلانغجده کوزی بیلمه یه ؛ دها ایلمک آدمیلرنده آیاقلری سنده له یه باشلار . چونکه طریق معالی بر یر کسک قولار ، بدن جدا باشلر ، قولسز ، قنادسز کووده لر ، دوکولش صاحبلر ، از یلمش سینلر عرض ایدم جکی کی طوبراق باشدن باشه طلب حق اوغورنده فدای جان ایدن شهدای حیتک مقابریله ایشانمشدر .

صاغدن ، صولدن ، اوکدن ، آرقه دن بیک مدھش صدا کلیر . لکن آرتق کری دونوب قورتلمه نک امکانی یوقدر بویول ایسترایسته مز باشه چیقاریله حق .

ایشته طلب علا ایله میدان آتیلان ارباب عزیمک او کنده اوله دهشتلر ظاهر اولور که بدایتی حیاتی تهلیکه یه قویق ، نهایتی حیاتی فدا ایتکدر . کاه اولور ، عزمنه فتور ، همتنه ضعف هجوم ایدرده آرتق ایلریلمک ایسته مز ، کال مسکنتله کری به دونه رک کندیسنه پک موافق اولان حفره نسیانه بر چوقلری کی کومولور کیدر .

کاه اولور ، قلبه آلهی بر الهام اینه رک اوکا شو حقیقتی تنویر ایدرک : کرک اونک کندی شخصندن ، کرک هیئت مجموعه سیله امتلردن ، کرک بالعموم انسانلردن بویوک بویوک حرکتلر بکله نیور ؛ او حرکات عظیمه یی ایفا ایچون هر درلو شدائده کوکس کریمک ، هر درلو مواعنی اقتیحام ایتک لازم کلور ؛ جناب حقلک بشره تودیع ایلدیکی قوای عالیه و ملکات سامیه ایسه همتی ، عزمی غایه امانیسنه ایصال ایچون اک بویوک برمعین بولونیور .

جناب حقلک حیات انسانیه یه مظهر ایتش اولدینی بر وجود هجوم مشکلاته قارشى ییلغیلق کوسترمک شویله طورسون ، خصمی صولتنی آرتدیردقجه اوده مقاومتی ، قهر و غلبه یه اولان حرصتی اونسبتده آرتدیرر ؛ فصل که معارضنک جدله ایلری کیتیمی عزت نفس صاحبی اولان بر مباحثک فتوره ، یاسه دوشمنی دکل ، بالعکس دها قوتلی ،

دها شدتلی برهانلرله قارشیسندنه کنی الزامه چالیشمانی انتاج ایدر .
حال بوکه انسان صورتنده کورون برچوق مخلوقلر وارکه روح
انسانیه دکل ، باشقه بر حیوانک روحیه یاشایورلر ! هم بوغریب
حیات ایچنده اوقدر صیقینتلر چکیورلرکه دیگرلرینک مزایای انسانیه بی
ادا ایتک ، یعنی انسانجه یاشامق ایچون هدف اولدینی شدائد اوکا
نسبتله پک خفیفدر .

طاغک تپه سینه چیقان طبیعی یوریلور ، حیوانات وحشیه نیک
هجومندن قورقار لکن صوکنده هم یورغونلقدن ، هم قورقودن
خلاص اوله رق طاغک تپه سنده راحت راحت اوطورور ، هجوملرک
یوکسله مبهجکی اوموقده هرکونه اندیشه دن آسوده قالیر . لکن طاغه
طیرمانیوب ده اتکنده قالان ارباب مسکنتک حیاتدن نصیبی ایدی
برخوف و خشیتدن عبارتدر ، عمرک هر لحظه سی دشمنک طوزاغنه ،
قانی نجه سینه دوشمنک اندیشه سیله کچر .

أوت ، طلب علا یولنده انسانلرک برچوغی مقصدلرینه وارمده دن
هلاک اولدی ، برچوغی ده غایه آماللی ادراک ایله سمدای بشره
التحاق ایتدی . لکن بونلرک برقاچ مثلی ابنای بشر زبون غدر اولوب
کیتدیله که بونلرده کوشه مسکنتی اختیار ایدنلر ، حیات حیوانیه یه راضی
اولانلردر . ایسته بوسوزلر بوتون کلمات حقدر ، بروح ظاهرک
سانحاتیدر که نعمت عقله ، تأیید خدایه مظهر اولانلری برغایه علیای
مقصده طوغرو قوشان ارباب سلوکه پیرو ایدرده یا اوغایته واصل
اولور یاخود انسانجه سینه اولور .

برملتک علوم و معارفدن ، فضائلدن ، قوانین عادلهدن ، عسکر-
لکدن ، شان و شوکتدن ، الحاصل بشریت عننده مزیت عدولنان
هرشیدن نصیبی آله بیلیمسی آنجق اوملتک افرادی آرهمنده نظرلری
پیلدیران ، قبلری اورکودن برطاقم معظمت امورده کوکس کره جک
قهرمان وجودلرک ظهورینه وابسته در ، تاکه اوکی اصحاب ظهور
طریق علا دیدیکمز اوصارپ یوللری عنایت الهیه یه متوکلا آشسونلرده
منسوب اولدقلری امتی ده همتلری سایه سنده واره جقلری غایته قدر
چکوب کوتورسونلر .

منسوب اولدقلری ملته ، یاخود بوتون عالم انسانیه خدمت
اوغورنده بوقدر صیقینتی چکن ، منفعتی ملیتده یاخود نوعیتده
کنندیسيله مشارک اولانلره عائد اوله جق برطاقم وظائف کران آلتنده
فدای جان ایدن بو آدملر عجباً کنندیلری ایچون نه بکلیورلر ؟ جناب
حق هرشی ایچون بر سبب خلق ایتش دکبدر ؟ اراده انسانیه نیک
برحرکته تعلق آنجق اوحرکتدن برغایت واوغایتدن کنندی شخصی
ایچون یقیناً یاخود اوقوتده برظن ایله منفعت تصور ایتدکن صوکره
ممکن اوله بیلیمسی ابنای بشر حقنده جاری اولان قوانین الهیه جمله-
سندن دکبدر ؟

حیات بریغین آلام روحیه آلتنده ازیله ازیله کچدکن ، عمر
نامتناهی شدائد بدنیه ایچنده توکندکن صوکره بوقدر دیدیمکدن ،
بوقدر اوغراشمقدن الارینه نه کچه جک ؟ خصوصیه کنندی قبیللری ،

کنندی ملتلی آرهمنده طورمایوب بونلرک فلا کتنه چالیشان ، مقصد
لرینه حائل اولمق ایستین ، نتیجه سی کنندیلری ایچونده خیر اوله جق
مساعیلرینی حکمسز براتق ایستینلر بولونورسه بویله بر مجاهده دن
نه بکلیر ؟ بونده المدن باشقه نه ذوق وار ؟ او حالده هوسات انسانیه یه
غالب کلن ، هجوم شدائد ایله فتور بیامین بوقوی سائق نه در ؟

أوت ، جناب حق انسانه هرملدن دها قوتلی اوله رق بر میل
ویرمشدر که خصوصیات ایچنده برخصوصیت ممتازه تشکیل ایدن بومیل
سایه سنده بشر انواع سائرده دن آیرلمقده در . اومیل ایسه طوغرو یولدن
قازانیلان ذکر جمله انجذابدر . طوغرو یول قیدینی ایراد ایتمکدن
مقصدمیز تزویر ایله ، ریا ایله قازانیلان ، باطن ملعتله طولو اولدینی
حاله صورت حقندن کورونیلرک الله ایدیلان کاذب شهرتلی
خارجده براتقدر . چونکه بودرلوسی الک رذیل برخصلتدر که فطرت
معلول اولدقجه عارض اولماز .

ذکر جمیل انسان ایچون برغذای منوی اولدینی کبی جسمانیتک
ده ناظمیدر . انسان نوعنه خاص اولان کاله یاقلاشدقجه شهوات
بهیمیه یی ، لذائذ بدنیه یی استحقاره باشلار ، بوعلمده پایدار اوله جق
بریاد خیرا کتسابنه میلی آرته رق اومیلی تسکین ایچون جلائل اعماله
صاریلیر .

بر . رد فاضل دنیاده کنندی ایچون ایکی عمر تصور ایدر . بری
طوغدینی کوندن حیات مقدره سنک صوکنه قدر کچن محدود زماندر .
دیگری ایسه بوندن چوق دها زیاده سورن برعمردر که ملته یاخود
بوتون انسانیه نافع بر فعل خیر ایشلیدی کوندن باشلایه رق نامنک
حافظه لردن ، تاریخ صحیفه لرندن سیلندیکی زمانه قدر دوام ایدر .

او حالده بر روح فاضل ایچون ایکی موجودیت واردر که بری
کندینه خاص اولان بدنیه ، دیگری بوتون بدنلرده در . شبهه یوقدر که
بوقدر اوزون برحیات ، بوقدر کنیش بر موجودیت اوقیصه حیاتدن ،
اوطار موجودیتدن چوق خیرلیدر . انسانه یاقیشه جق حرکت ایسه
ادنانی فدا ایدرک اعلائی آلمسیدر .

سوز اوزون کیده جک ، قیصه کسه لم : هر نوعه کمالی موجب
مواهبی تودیع ایتش اولان جناب حق فطرت بشریه یه ده ابقای نام
میلنی ویرمش ، اومیلک حقنی ادا ایچون نه لازمه سه اونیه ده الهام
بویورمشدر .

هرملتده اوملتک شان شوکتنه ، یاخود مزاقه ادباردن تعالیسنه ،
یاخود اجزای متفرقه سنک توحیدینه ، یاخود برعلمده ، برصنعتده ، بر
فضیلتده ترقیسنه سبب اولان افراده بذل ایدیلان ثنای جمیلی کور-
مبور میسکز ؟ رسملرینی یاپارلر ، مناقب فاخره لرینی تاریخله یازارلر
ناملرینه هیکلر دیگرلر . آرتق بویاد جمیل بابادن اولاده انتقال ایدرک
انسانیت طور دقجه باقی قالیر .

برملت کنندی نفعنه اوغراشان افرادک حقنی انکار ایدر ، یاخود
بویوکلکنک درجه سنی حقیقه تقدیر ایتزه سه همتلره ضعف کلیر ، کیمسه

منافع عامه به چالشماز اولور. امتك مصالحی فساد، كندیسی تفرقه به دوشهرك آز زمان صوكره هلاك اولور.

الله ذوالجلال حضرتلری هر حادثی بر سبيله مقارن یارانشدر. بر ملتك عننده انی ايله كوتو، فضیلتله رذیلت، صلاح ايله فساد مساوی اولور، خصیصه تمیزدن اثر قالماز، ارباب مساعینك قدری لایقيله تقدیر ایدلز، معروفه التفات اولونماز، منكر فنا كورلر سه اولمك افراندن معالی به، كالاته قارشى اولان میل منسلب اولور. بوايسه متغلبه نك تحكمندن، ظلمه نك جورندن دها بیوك بر فلاكتدر. چونكه جمهور ملت احسانه قارشى اعتراف ايله، لطفه قارشى فضل ايله مقابله ده بولنور سه شومكافاته نائلیت ایچون آرلرنده ملتی قورتارمغه چالیشانلر ظهور ایدر. اوحالده نه ظالمك مظالمی، نه ده متغلبه نك تحكمی ایچون دوام قورقوسی قالماز. لکن بو حس علوی منسلب اوله جق اولور سه ملتك طوبيله جنی خسته لق علت شیخوخته بکزر كه موتدن باشقه عاقبت متصور دكلدر.

اعظم بشرك احرازینه چالشدقلى ثنای جمیل انسانلر ایچون فصل نعمت اولماز كه جناب حق نبی دیشانه (ورفعنا لك ذكرك) ديه امتانده بولنمشدر؛ كذا لك ثنای جمیل، بتون عالم طبیعتك آرادی نبی برحق فصل اولماز كه ذات باری اومظهریته استحقاق كسب ایدنلره تحبیت نعمت صلاحیتنی ویرمش، نته كم رسول محترمه (واما بنعمة ربك فحدث) بیورمشدر.

نظر امعانی یقینده کی اوزاقده کی اقوامك تاریخنه توجه ایده جك اولور سه ك یقیناً كورورسك كه بر ملت بیوك بیوك ایشارك قیمتتی ویر. مكده امساك ایدر و بوضورتله فضیلتك شانی محقر اولور سه مدار بقاسی اولان قوت محو اوله رق بنیان موجودیتی ده ویر یایر، ماضی نسیانه قاریشیر کیدر. ذاتاً شبه یوقدر كه كفران، ذوال نعمتی مؤدیدر.

سوزمی بتر مزدن اول شو جماعت کریمه به قارشى اولان تشكراتی ادا ایده جكم كه بویه منحوس بر زمانده هر تهلكی، هر مخاطره بی كوزه آلهرق اتحاد اسلامه چالیشمه بی كندوسنه فرض عین بیلهر ك مقصد مقدسنى تعقیب ایدوب کیدیور. افراد کرامتك کوندن كونه چوغا لدیغنی كورلمكه قزیر العین اولور ز. عنایت حقندن مأمولدر كه مساعیلری توفیقه مقرون اولورده احراز مظفریت ایدرلر (انه نم المولى ونعم النصير).

مصر مفتیسی مرحوم شیخ محمد عبده

مترجمی: محمد عاكف

علماء وعوام

بزم مقدس اسلامیتده علماء کرام ایچون بر موقع نماز، روحانیت بولندینی مسائل مثبتهدندر. هر کس چالیشیر، اوکره نیر علمادن اولور؛ احادناس ايله برابر ایشنی کوچنی کوریر. بریسی ده چالیشماز، اوکره نمز، جاهل قالور؛ بوده علمادن آیریلماز: دنیا ایچون،

آخرت ایچون برابر چالیشیرلر؛ مجادله حیاتیه ده برلکده بولنورلر. مع ذلك علما، سویه عرفانجه عوام ناسدن یوکسكجه بر موقع اشغال ایلمش بولندقلرندن، تا اوتهدنبرو اهالی آراسنده بیوك احتراملره مظهر اوله ككشدر. مسلمانلره وسائر ملتلرده علماء کرام و روحانیلر اعتبارجه، حیثیتجه بتون زمانلرده تفرد ایلمشدر. آنلرك شو تفردلرینی یاره قوتيله، قلنج قوتيله، خلاصه قوه ماده ايله آنجق خایفه لر، حکمدارلر اخلاص ایده بیللمشدر. علما و روحانیلر اهالی آراسنده یوکسك موقعلره نائل اولدقلى ایچون، دائماً، هر عصرده، بتون ملتلرده آنلرك رقیبلری خلفا و حکمدارلر اوله ككشدر. اهل بیت، اولاد رسول الله هب زمانلرینك بیوك علماسندن ایدیلر. خلفاء امویه دن، آنلردن صوكره خلفاء عباسیه دن نهار چكمدیلر، نه کی قنهره، بلالره دوچار اولمادیلر، محبس كوشه لرنده وفات ایدنلری اولمادی. اوبیوك امامز ابوحنیفه، اوبیوك عالم مزدن امام احمدلر، امام ابو عبدالله اسماعیل بخاری لر، سرخسلی لر. محبسدرده، منفالرده، غریبتلرده سروندرلیدیلر؛ اوظالملردن نه قادر سلهرلیدیلر، نقدر اشكنجهلره درچار اولدیلر! بوراسی صایمقله، یازمقله بته جك كبی دكل.

فقط بونلره برابر علمامن، اماملر من اهالی آراسنده دائماً محترم، مكرم اولدیلر. اخلاف، اسلاف دائماً آنلری بیوك طانیلیدیلر. اوظالملرك اسملری لغتله یاد اولندینی حالدله علمانك اسملرینی دائماً «رحمهم الله» تعقیب ایلدیلر. اوظالملر اولدی کیتدی، فقط اوبیوكلر دائماً دیریدر. ثمره مساعیلری، روح حیاتلری دائماً سینه انامده حرمتله محفوظدر. بتون حیاتلرینی، بتون مساعیلرینی صرف ایدرك — یالکیز سوزده دكل — کیجه لرینی کوندوزلره قاتهرق یوزلرجه جلد اثرلر یازهرق بزى اخلافی دوشمنش اولان اوبیوك، محترم امام محمدلری، امام مالککری، امام بخاریلری، امام مسلملری، سنائیلى، سرخسلیلری، دبوسیلى، غزالیلى، فخر رازیلى، جوزیلى. ارامزدن کیم تصور اولنه بیلور كه تقدیس، تبجیل ایلمسون.

فی الحقیقه اشبو ائمه کرامدن، علمای اسلافدن بر چوقلری دهشتلی انتقادله، غایت بیوك مقیاسده تعرضلره دوچار اولدیلر. فقط بو، آنلر ایچون ده طبیعی بر حال ایدی: آنلر بیوكدی، درین دوشنور، درین سویلر، معنالی یازارلردی. بونلری بعض كسه لك عقللری احاطه ایده مز، اعتراضلرنده حقسنز اولورلردی یا خود — المجتهد قد یخطئ — وقد یصیب — بعضاً چوق ایچنده آز چوق خطا ایدرلر، معترضلرده بوجهندن مصیب عد ایدیلردی. بو حال زمانلرده ده شویله جه دوام ایدیور دكلی؟

لکن هر حالده افكار عمومیه بونلرك لهنده ایدی. اهالی بونلری جان و كوكلدن سوردی. اهالی به قارشو بیوك نفوذ صاحبی ایدیلر. خلافتك امویلردن عباسیه بره انتقالی كبی بیوك برانقلاب علمانك نفوذ مغویلى ايله وقوعه كلدیمی؟ شمديكى زمانلرده دخی علمانك، خوجه لك روح عوامه اولان